

Broj :

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
DIREKCIJE ZA EUROPSKE INTEGRACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2007. GODINU**

Sarajevo, lipanj 2008. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sustav internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje proračuna	5
3.	Usklađenost sa zakonima i pravilima	5
3.1.	Javne nabave	5
III.	KORESPONDENCIJA	6

Privitak : Tablica 1 'Izvršenje proračuna za 2007. godinu'

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Na temelju Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvješća u **Direkciji za europske integracije Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Direkcija) koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilance stanja, Posebnih pregleda uz Bilancu stanja i Analize izvršenja proračuna).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Direkcije odgovorno je za pripremu finansijskih izvješća, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sustava internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i Etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Sukladno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate izvršenja proračuna. Također, naša odgovornost je procijeniti primjenjuju li rukovoditelji institucije zakone i propise, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene i ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustave internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo izvršili sukladno Revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objava u finansijskim izvješćima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijska izvješća.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo nužnim za osiguravanje dostatnih dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena sukladno odobrenome proračunu i drugim propisima.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija se odnosi na sljedeće:

1. Procedure izbora dobavljača za nabavu goriva, administrativnog materijala, materijala za popravak i održavanje opreme i usluga održavanja opreme, usluga za osiguranje vozila, usluga interneta te nabava automobila po principu "staro za novo", nisu provedene u skladu Zakonom o javnim nabavama.

Po našem mišljenju,

Finansijska izvješća Direkcije za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. prosinac 2007. godine i sukladna su Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i Pravilniku o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Direkcije su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i sukladni su relevantnim propisima, osim za moguće efekte koji su iskazani pod točkom 1. gore navedenom.

Sarajevo, lipanj 2008. godine

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Direkcije za 2006. godinu o čemu je sastavljen Izvještaj. Obzirom da je Direkcija dobila pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje (gdje su utvrđeni manji nedostaci i propusti koji nisu bili materijalno značajni), Direkciji je sugerirano da ih razmotri te da poduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

Direkcija nije, u propisanom roku od 60 dana, a sukladno odredbama članka 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine dostavila odgovor Uredu za reviziju institucija BiH o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja utvrđenih slabosti.

Revizijom poslovanja za 2007. godinu, utvrdili smo koje preporuke i sugestije iz Izvješća o reviziji nisu u cijelosti realizirane i tom prigodom uočili:

- Sustav internih kontrola, nije uspostavljen na modelu od pet komponenti (COSO model) i nije zadovoljavajući, što je imalo za posljedicu da su ponovljene iste ili slične nepravilnosti i slabosti (vidjeti točku 2. Izvješća);
- Javne nabave nisu, u svim slučajevima, provedene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (vidjeti točku 3.1. Izvješća);
- Redoviti godišnji popis sredstava i obveza ponovo nije izvršen u cijelosti kako to nalažu propisi koji definiraju ovo područje.

2. Sustav internih kontrola¹

Sustav internih kontrola podrazumijeva skup postupaka i mjera koje poduzima rukovodstvo u cilju osiguranja točnog i pravilnog evidentiranja financijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima, zaštitu imovine te efikasno, ekonomično i efektivno trošenja javnog novca. Izvršili smo ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvalitete financijskog upravljanja u Direkciji. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnja financijska izvješća te je li financijsko upravljanje sukladno postojećim propisima.

Direkcija nije uspostavila sustav internih kontrola koji se bazira na modelu od pet komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija, monitoringa. Postojeći sustav internih kontrola nije zadovoljavajući što je imalo za posljedicu da su se ponovili isti ili slični nedostaci i propusti kao što su: preporuke iz izvješća revizije prethodne godine nisu realizirane; planiranje proračuna nije unaprijeđeno; javne nabave nisu provedene u svim slučajevima sukladno Zakonu o javnim nabavama i dr.

Uspostavljanje učinkovitog sustava internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sustav osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće greške i eventualne zloporabe korištenja javnih sredstava.

---

¹ Sukladno članku 13. stavak 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvješćuje o uočenim slabostima.

Preporuka

Rukovodstvo Direkcije treba dograditi postojeći sustav internih kontrola u skladu sa Vodičem za efikasne interne kontrole i COSO modelom sustava internih kontrola na bazi pet komponenti, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka, prijevara i zloupotreba u poslovanju Direkcije.

2.1. Planiranje i izvršenje proračuna

Proračun Direkcije za 2007.godinu planiran je i odobren u ukupnom iznosu od 3.263.994,82 KM, a ostvaren u ukupnom iznosu od 2.045.256,00 KM ili 1.218.738,82 manje u odnosu na odobreni proračun (realizirano je 62,66% od planiranih i odobrenih sredstava). Analizom cjelokupnog procesa planiranja i izvršenja proračuna uočili smo da dinamika zapošljavanja nije realizirana sukladno planiranim aktivnostima na početku godine te da određene proračunske pozicije imaju nizak postotak realizacije u odnosu na traženi i odobreni proračun (vidjeti tablicu 1. u prilogu Izvješća).

Posljedice ovakvog načina planiranja i izvršenja proračuna ogledaju se u neučinkovitom korištenju proračunskih sredstava u cjelini jer se lošim planiranjem rezervira više sredstava nego što je to potrebno za normalno funkcioniranje i ostvarivanje zakonom propisanih funkcija Direkcije, a na drugoj strani u drugim institucijama ostaju značajni projekti koji nisu mogli biti niti planirani niti realizovani u tekućoj godini zbog nedostatka sredstava.

Preporuka

Direkcija treba sačiniti analizu procesa planiranja i izvršenja proračuna za 2007. godinu, kako na nivou ukupnog proračuna tako i po pojedinim proračunskim pozicijama u cilju unapređenja sustava planiranja i izvršenja proračuna u cjelini. Pri izradi projekcije proračuna potrebno je uzeti u obzir i druge relevantne ulazne parametre, s obzirom da je kvalitetno planiranje proračuna strateški važan temelj za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

3. Usklađenost sa zakonima i propisima

3.1. Javne nabave

Direkcija nije uspostavila sustav internih kontrola koji bi osigurao dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama, iako smo u Izvješću o reviziji za prošlu godinu rukovodstvu Direkcije skrenuli pažnju na potrebu dosljedne primjene Zakona u svim segmentima te nastavak izgradnje sustava internih kontrola ovog procesa. Revizija je ponovo utvrdila određene nedostatke u procesima nabava:

- Prigodom nabava pojedinih roba i usluga nije provedena procedura izbora dobavljača u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama nego su nabave vršene od dobavljača iz prethodnih godina, npr: nabava materijala u iznosu od 10.175,63 KM (ugovor sa dobavljačem 'R & S', istekao 27.12.2006. godine), materijal za popravak i održavanje opreme u iznosu od 10.395,87 KM (ugovor sa dobavljačem 'Dokument servis' istekao 31.12.2006. godine; i usluge Interneta u iznosu od 9.030,51 KM (ugovor sa dobavljačem 'Europronet' istekao 31.12.2006. godine).
- Pri provođenju procedure izbora dobavljača za usluge nabave avio karata u iznosu od 37.826,00 KM otvorenim postupkom, ponude su dostavila dva ponuđača. Povjerenstvo je na osnovu ranijih iskustava ocijenilo da broj ponuda odražava stvarno stanje na tržištu te je na osnovu evaluacije izabralo jednog od ponuđača i dodijelilo mu ugovor, premda su u konkretnom slučaju bili ispunjeni uvjeti za otkazivanje postupka prema članku 12. Zakona o javnim nabavama u BiH (broj primljenih prihvatljivih ponuda je manji od tri i ne osigurava stvarno natjecanje za konkretni ugovor). Ugovor sa dobavljačem zaključen je 28.11.2007. godine.

- Na isti način je povjerenstvo za nabave postupilo i pri izboru dobavljača za nabavu putničkog automobila nabavne vrijednosti 61.172,51 KM po principu "staro za novo". Ponude za nabavu vozila dostavila su tri ponuđača, ali jedan od ponuđača nije zadovoljio osnovne kvalifikacijske kriterije. Povjerenstvo je pristupilo daljnjem bodovanju i izboru dobavljača (između dva kvalificirana kandidata izabralo povoljniju ponudu za nabavu putničkog automobila po principu staro za novo), premda su i u ovom slučaju bili ispunjeni uvjeti za otkazivanje postupka prema članu 12. Zakona o javnim nabavama (broj primljenih prihvatljivih ponuda je manji od tri i ne osigurava stvarno tržišno natjecanje za konkretni ugovor). Ugovor sa izabranim dobavljačem "ASA PVA" d.o.o. zaključen je 07.11.2007.godine.
- Opći dojam je da su procedure nabava pokrenute relativno kasno, tako da su veći dio godine nabave vršene od dobavljača koji su izabrani u ranijem razdoblju što otežava učinkovitu provedbu Zakona o javnim nabavama.

Preporuka

Direkcija treba analizirati sve nedostatke i propuste koje smo uočili u tijeku revizije za 2007. godinu te educirati uposlene koji sudjeluju u procesu javnih nabava kako bi se dosljedno i u cijelosti provele odredbe Zakona o javnim nabavama, a sve u cilju zakonitog i transparentnog trošenja javnih sredstava te primjene jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih dobavljača.

III. KORESPONDENCIJA

Direkciji je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije. U ostavljenom roku od 15 dana, Direkcija je dostavila komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji.

Po našoj procjeni Direkcija nije dostavila nove dokaze i činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza u Nacrtu izvješća o reviziji. Temeljem toga ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće dostavljeno klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

U prilogu Izvješća dostavljamo vam komentare Direkcije na Nacrt izvješća i naš odgovor na komentare.

Sarajevo, lipanj 2008. godine

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

M.P.

Milenko Šego